

«فرهنگیان» از وضعیت سالن‌های نمایش و بلا تکلیفی این روزهای هنرمندان حوزه تئاتر گزارش می‌دهد

تئاتر در میانه فعالیت و تعطیلی

راحله قبادی

خبرنگار

در روزهای پایانی دولت تدبیر و امید، بار دیگر حواشی تئاتر پر رنگ‌تر شده است. تئاتر که از ابتدای ورود ویروس منحوس کرونا درگیر تعطیلی‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت بود، بار دیگر پس از یک ماه بازگشایی سالن‌ها، بار دیگر از ابتدای این هفته تعطیل شد. با این همه طی هفته گذشته اتفاقات مختلفی رخ داد که هرچند سالن‌های تئاتر تعطیل هستند اما گویی اخبار مختلف از تئاتر همچنان در جریان است. در این میان اما برخی هنرمندان که پیش از این هم دغدغه‌هایی نسبت به وضعیت تئاتر داشتند اعتراضاتی کردند و برخی دیگر با نیم‌نگاهی به پایان دولت به میدان آمده‌اند تا شاید از آب گل آلود وضعیت فعلی ماهی خود را بگیرند.

قادر آشنا، مدیر مرکز هنرهای نمایشی گفته است: «من به‌عنوان یک مدیر باید هم به کار حرفه‌ای و هم به سلامت انسانی توجه کنم. قانون مصوب ستاد مقابله با کرونا در شرایط قرمز سالن‌های تئاتر را تعطیل می‌کند؛ یعنی قانون در کشور این است و نمی‌توانم خلاف قانون کاری را انجام دهم. در حیطه وظایف من نیست که تئاتر را تعطیل بکنم یا نه و این اصلاً نیاز به ابلاغیه ندارد؛ چون مصوبه قانونی است. اگر در شهری کسی دزدی کند، دلیل نمی‌شود من هم دزدی کنم. اگر کسی خلاف قانون عمل کند، دلیلی ندارد که من هم خلاف قانون عمل کنم.» اما با توجه به این اظهارنظر در هفته جاری برخی مدیران سالن‌های خصوصی اعلام کردند که سالن خود را تعطیل نمی‌کنند و برخی سایت‌های فروش بلیت هم اعلام کردند اقدام به فروش بلیت خواهند کرد.

در همین راستا سیدوحید فخر موسوی، رئیس شورای نظارت و ارزشیابی تئاتر در گفت‌وگو با «فرهنگیان» گفت: «ما تابع قانون هستیم و قانون درخصوص کرونا همه چیزش با ستاد ملی کروناست و ما هم تابع آن هستیم و هر کجا قرمز شود مطابق آن مشاغل دو، سه و چهار باید تعطیل شوند. ما با قرمز شدن وضعیت استان تهران و برخی دیگر از استان‌ها همچون همیشه به تمامی سالن‌های خصوصی و دولتی اعلام کردیم که باید سالن خود را تعطیل کنند.»

یادداشت

تئاتر و ویتربین وعده‌های اداره کل هنرهای نمایشی

نزدیک به ۱۶ ماه از اعلام رسمی شیوع ویروس کرونا و به تبع آن تعطیلی مراکز فرهنگی و سالن‌های تئاتر می‌گذرد، طرح و مصوبه‌ای که هر روزش وضعیت اهالی حوزه فرهنگ و هنر و به‌خصوص اهالی تئاتر را بدتر و بغرنج‌تر می‌کند. شرایطی که حل‌وفصل آن نیاز به اقدامات اساسی دارد و هنرمندان همچنان معتقدند اقدامی ملموس و تأثیرگذار صورت نگرفته و به ناچار اهالی تئاتر حاضر شده‌اند در شرایط فعلی احتمال گرفتار شدن به این ویروس منحوس را به جان بخردن تا پیش از این شاید برخی مشکلات اقتصادیشان کاهش یابد. تئاتر دو دوره و دو مدیرکل را در مرکز هنرهای نمایشی از زمان شیوع ویروس کرونا تا به امروز تجربه کرده و در هر دو دوره راهکارهای اعلامی و اجرایی نتوانسته است راهگشای تئاتر باشد که البته بخشی از آن به ضعف بودجه و نگاه نامتناسب مدیریت‌های کلان به تئاتر است و برخی دیگر عدم داشتن مدیریت بحران درست در مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. در این بین شهرام کریمی، مدیرکل سابق هنرهای نمایشی با تشکیل کمیته‌ای ویژه تلاش کرد مصوباتی را برای تئاتری‌ها به ارمغان بیاورد، اما اتفاق روبه‌جلویی رخ نداد تا در نهایت او جای خود را به قادر آشنا، مدیر روزهای انتهایی دولت دهم و روزهای ابتدایی دولت یازدهم بدهد. قادر آشنا نیز که در شرایط بحرانی تئاتر وارد کارزار نه‌چندان باثبات تئاتر شد، خیلی شتاب‌زده و بدون ابلاغیه و در شرایطی که سیاست‌ها به فعالیت خود ادامه می‌دهند در مصاحبه‌ای تعطیلی تئاتر را اعلام کرد؛ اما در این میان انتظار هنرمندان از مدیرکل بیش از اعلام کردن تعطیلی یا بازگشایی سالن‌ها است.

چارسو

استقبال چینی‌ها از تصویر ایران



تعدادی از عکاسان چینی نتیجه سه‌سال سفر به ایران را در نمایشگاهی به تصویر کشیدند که با استقبال چینی‌ها روبه‌رو شد. راهنمای ایرانی این گروه می‌گوید: «این نمایشگاه تصویر خوبی را از ایران نشان داد که در توثیق چینی‌ها برای سفر به ایران بسیار مؤثر است.» «فائزه آخوندی، راهنمای رسمی ایرانگردی و جهانگردی چینی‌زبان که حدود ۲۰ سال است در زمینه فرهنگ گردشگران چینی مطالعه و پژوهش می‌کند، این خبر را به ایسناد داد و گفت: «این نمایشگاه در نتیجه سفرهای عکاسان یکی از انجمن‌های عکاسی شناخته‌شده در چین است. آنها به کشورهای زیادی سفر می‌کنند؛ از قطب شمال تا کویرهای ایران. ما در سفر ایران از شمال تا جنوب، شرق و غرب را در چند نوبت دیده‌ایم، تا اینکه چندی پیش دستاوردهای سفرها در نمایشگاه عکاسی نشان داده شد که با استقبال زیادی روبه‌رو شد و یقین دارم اثر زیادی روی چینی‌ها خواهد داشت و تصویر زیباتری را از ایران در ذهن آنها ایجاد خواهد کرد.» این راهنمای گردشگری ادامه داد: «این گروه‌ها که حدود سه، چهار سالی پی‌درپی به ایران سفر کردند، تصمیم گرفتند نمایشگاهی را از تمام کشورهایی که عکاسی کرده‌اند، برگزار کنند و چون تعداد سفرهایشان به ایران بیشتر از دیگر کشورها بود، بخش ویژه‌ای را به ایران اختصاص دادند و این نکته را حتی در بنر ودعوت‌نامه‌های نمایشگاه تأکید کرده‌اند که این نمایشگاه عکس با موضوع اصلی ایران است.» این فعال گردشگری به «فرصت‌سوزی‌هایی که ازسوی مسئولان کشور در برخورد با این رویدادها می‌شود» اشاره کرد و گفت: «وقتی مسئولان دنبال تبلیغ ایران هستند، چرا شخص یا گروهی را که هزارین‌ه‌خود به ایران سفر و تبلیغ می‌کند، حمایت نمی‌کنند؟ برای تهیه و تولید محصولات تبلیغی ایران هزینه و بودجه‌های سنگینی می‌شود، اما نتیجه حتی در سلیقه گردشگر نیست و محصولی کارآمد و کاربردی هم تولید نمی‌شود.»

آنها انتظار دارند وضعیت تئاتر کشور به لحاظ هزینه کرد و بودجه‌های حمایت شفاف و مشخص باشد. سوالاتی که این روزها در میان خانواده تئاتر وجود دارد این است که تا به توجّه به تعطیلی تئاتر، بودجه حمایتی مرکز هنرهای نمایشی به کجا رفته است، آیا دولت همان بودجه نحیف را نیز از تئاتر دریغ کرده است و اگر نه این بودجه دست‌نخورده، چه زمانی می‌خواهد استفاده شود؟ به‌زعم هنرمندان و منتقدان مدیریت فعلی مرکز هنرهای نمایشی، مدیریت این مرکز در مواجهه با تمامی انتقادات و مشکلات راحت‌ترین اقدام ممکن را انجام داده و خود مشکلی را برای تئاتر ایجاد می‌کند. درست مانند همین تعطیلی اخیر که شاید به سبب حفظ سلامتی اهالی تئاتر انجام‌شده باشد، ولی درواقع تیر خلاصی بر پیکر نیمه‌جان تئاتر و حرکت لنگ‌لنگان آن بود. مشهود است که نه کمک‌هزینه حمایتی به گروه‌های نمایشی را حل مشکلات آنها است و نه تعطیلی پی‌درپی تئاتر کمکی به آن می‌کند و قطعاً تمامی این مشکلات راه‌حلی ریشه‌ای‌تر و بهتر دارد که ایجاد زیرساخت‌های مناسب برای رعایت موارد بهداشتی در تماشاخانه‌ها و با بهره‌مندی از دیگر شیوه‌های تولید آثار نمایشی مانند تئاتر تئاتر است.

کرونا، تئاتر و وعده‌های اداره کل هنرهای نمایشی، سه خط موازی بودند که از ابتدای شیوع ویروس کرونا تا به امروز نه‌تنها راه‌حلی برای به سرانجام رسیدن شان اندیشیده نشده است، بلکه هر روز زاویه بیشتری از یک‌دیگر گرفته‌اند. تئاتر و هنرمندانش شرایط خوبی را تجربه نمی‌کنند، شرایطی که شاید تنها شیوع ویروس کرونا دلیل آن نبوده و عدم مدیریت صحیح نیز تأثیرات مخرب خود را گذاشته است. امید است قادر آشنا در آخرین روزهای دولت دوازدهم و مدیریتش بر اداره کل هنرهای نمایشی تنها ویتربینی از وعده‌ها به‌جای نگذارد.

ستاد ملی کرونا خواهد بود. شاید این دوستان مجوزهایی را از این ستاد دریافت کرده‌اند. به هر حال یکی از گلايه‌هایی که برخی سالن‌داران خصوصی از تعطیلی تئاتر داشتند هم به دلیل برگزاری این جشنواره بوده است که اعلام می‌کنم برگزاری جشنواره تئاتر دانشگاهی ارتباطی با مرکز هنرهای نمایشی ندارد و هرگونه اقدام در رابطه با این جشنواره برعهده مدیریت تماشاخانه ایران‌شهر و وزارت علوم است، البته تماشاخانه ایران‌شهر نیز اجراهای عمومی خود را از ابتدای هفته تعطیل کرده است و صرفاً میزبان جشنواره است.» همان‌طور که در گفت‌وگو با مدیر شورای نظارت و ارزشیابی مطرح شد در میانه این شرایط از ابتدای هفته، بیست‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر دانشگاهی ایران در تماشاخانه ایران‌شهر آغاز شده است، اما با توجه به شرایط تعطیلی سالن‌ها مسئولان برگزاری



سیدوحید فخر موسوی، رئیس شورای نظارت و ارزشیابی تئاتر: اعتراض برخی سالن‌داران و هنرمندان به تعطیلی سالن‌ها

به دلیل عدم رعایت قانون از سوی برخی مشاغل گروه ۲ است که مسلمان این اقدام مشاغل متخلف مشکلاتی را برایشان پدید می‌آورد

جشنواره تئاتر دانشگاهی، پلی برای نسل‌سازی

گرفته تا هادی حجازی‌فر، کیومرث مرادی، معصومه رحمانی و امیرحسین حریری ترکیبی کاملاً جوانانه و متنوع را تشکیل داده‌اند. هنرمندانی که همگی خود نیز از خروجی‌های جشنواره تئاتر دانشگاهی بوده‌اند و روزگاری در مقام کارگردان و بازیگر روبه‌روی داوران و اساتید سال‌های دور سنجیده شده و مورد قضاوت قرار گرفته‌اند و قطعاً با پشتکار لازم در جشنواره خوش درخشیدند و امروز به حرفه‌ای‌های تئاتر و سینمای کشور بدل شده‌اند. ترکیب داوران این دوره نیز قطعاً همراهی و همسویی کاملش با دبیر فعلی یکی از معدود ادوار جشنواره را از لحاظ هماهنگی، جوان‌گرایی و صدا البته وجه شناخته‌شده تشکیل داده که بی‌شک نفع آن جز در کفّه دانشجویان نبوده و نخواهد رفت. با قاطعیت باید اذعان کرد نتیجه و محصول انتخاب هوشمندانه و ترکیب داوران دوره بیست‌وسوم جشنواره را در آینده نه‌چندان دور در حوزه تئاتر کشور شاهد خواهیم بود؛ هنرمندان جوانی که به‌معنای درست و واقعی کلمه از مسیر کاملاً صحیح وارد چرخه حرفه تئاتر می‌شوند و تئاتر کشور نسل جدیدی را به‌خود خواهد دید، اما آن روز نباید فراموش کرد که جوانان دانشجوی امروز و حرفه‌ای‌های آینده تئاتر کشور مه‌رون دیدگاه‌مدیران جشنواره در این روزها بوده و همین یک مورد سندی است بر قدرت و تأثیرگذاری انتخاب درست در روند نسل‌سازی در تئاتر کشور؛ نسل‌سازی‌ای که مدت‌ها است ازسوی نهادهای بی‌شمار متولی فرهنگ و هنر جدی گرفته نمی‌شود. جشنواره تئاتر دانشگاهی این روزها غربیه‌انه و بدون تماشاگر در حال برگزاری است و ای کاش مسئولان برگزاری جشنواره برای انگیزه‌بخشی به دانشجویان و کاهش نقدهای وارد به برگزاری بدون تماشاگر، آثار این دوره از جشنواره را در قالب اجرای عمومی در دوران بدون استرس و کرونا تضمین کنند. با این کار هم آثار جشنواره دیده‌شده‌اند و هم امکاناتی متفاوت برای این دانشجویان دلسوز که در شرایط فعلی اقدام به تولید تئاتر کرده‌اند، ایجاد می‌شود.

جشنواره تئاتر دانشگاهی رابایستی یکی از مهم‌ترین و ریشه‌ای‌ترین جشنواره‌ها دانست؛ جشنواره‌ای که بسیاری از نسل امروز و حرفه تئاتر ایران محصول ویرآمده از آن هستند و روزگاری در قامت دانش‌جو در آن خوش درخشیدند و از همین رو است که هر ساله خیل عظیمی از جامعه دانشگاهی کشور چشم‌انتظار برگزاری آن هستند. از طرفی در کنار جامعه دانشگاهی، بسیاری از هنرمندان مطرح و حرفه‌ای حوزه هنرهای نمایشی کشور اعزاز سینما و تئاتر نیز به‌عنوان مخاطب در سالن‌ها حضور یافته و استعدادهای درخشان را پیدا و درصدد سرمایه‌گذاری در آن برمی‌آیند، اما بیست‌وسومین دوره جشنواره درحالی هم‌زمان با پیک موسوم به پنجم و در شکل و شمایل متفاوت در حال برگزاری است که جشنواره‌ای که تا هفته گذشته هرگز کسی فکرش را نمی‌کرد هم‌زمان با برگزاری مهم‌ترین بخش جشنواره که همان بخش صحنه‌ای خواهد بود، با موج جدید کرونا هم‌زمان و همراه شود و حواشی منحصر به فردی را در طول ادوار جشنواره شکل دهد؛ و حداقل از این منظر بیست‌وسومین دوره را متفاوت‌ترین دوره این جشنواره دانشجویی باید نامید، اما سیاست‌گذاران و مسئولان برگزاری مصمم هستند تحت هر شرایطی اجازه ندهند خللی در روند برگزاری ایجاد شود و طبق برنامه‌ها جشنواره روزهای پایانی خود را سپری کند. البته که دبیر و سایر مدیران جشنواره که خود از هنرمندان یا مدیران تئاتری کشور هستند معتقدند نوع و نحوه برگزاری را مطابق پروتکل‌های بهداشتی همسان‌سازی کرده و این اطمینان را داده‌اند که اتفاقی رخ ندهد. اما در چنین شرایطی ترکیب داوران این دوره را باید یکی از نقاط قوت و طلایی بیست‌وسومین جشنواره تئاتر دانشگاهی برشمرد؛ از حضور نوید محمدزاده به‌عنوان یکی از بازیگران مطرح این روزهای سینما

محمد بجستانی

خبرنگار

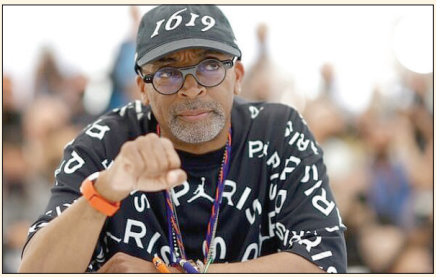
حسین علیزاده: ساز گاسپاریان از هر سلاخی برتر بود



حسین علیزاده در سوگ از دست دادن ژووان گاسپاریان، نوازنده سرشناس ساز دودوک، متنی را منتشر کرد. ژووان گاسپاریان ۹۲ ساله که سابقه همکاری با هنرمندان شناخته‌شده ایرانی از جمله حسین علیزاده و کیهان کلهر را در کارنامه خود داشت و در سی‌ودومین جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر هم در برج میلاد ساز نواخت، روز سه‌شنبه (۱۵ تیرماه) از دنیا رفت. علیزاده در فقدان گاسپاریان نوشت: «ژووان گاسپاریان یک عمر چنان عاشقانه در سازش دمید، که تا ابد جادوی آن در دل عاشقان ماندنی است. او با ساز کوچکش چه لطیف پیام عشق و دوستی و صلح را به جهان هدیه داد. ساز دل او برتر از هر سلاح و قدرتی در جهان طنین‌انداز شد و چه خوش گفت: در این خاک، در این خاک، در این مزرعه پاک، به جز مهر، به جز عشق، دگر بذر نکاریم.»

گاسپاریان از دهه ۸۰ میلادی با هنرمندان بزرگی چون برایان انو، پیتز گابریل، مایکل بروک، برایان می، لایونل ریچی و حسین علیزاده همکاری داشته است و آلبوم مشترکش با حسین علیزاده با نام «به تماشای آب‌های سپید» نامزد جایزه گرمی در رشته «بهترین موسیقی سنتی جهان» شد. این نوازنده برجسته همچنین در آثاری چون «آخرین وسوسه مسیح»، «راه رفتن مرد مرده» و «گلداتئور» نیز حضور داشت.

اسپایک لی: در آمریکا سیاهان را مثل حیوان می‌کشند



اسپایک لی، رئیس هیات داوران جشنواره کن هفتادوچهارم در روز نخست برگزاری یاد جورج فلوید را گرمای داشت و گفت هنوز در آمریکا سیاهان را مثل حیوان می‌کشند. اسپایک لی که به‌عنوان اولین رئیس هیات داوران سیاه‌پوست جشنواره فیلم کن تاریخ‌سازی کرده است، در مراسم شب افتتاحیه دوره ۲۰۲۱ که شب پیش برگزار شد، تأکید کرد کشتن سیاه‌پوستان در آمریکا باید متوقف شود. وی که در ۹۱ راس هنرمند و بازیگر باید به انتخاب بردگان نخل طلای جشنواره امسال بپردازد، گفت: «بدون اینکه بخواهم به جشنواره‌های دیگری با احترامی کنم، ولی کن بزرگ‌ترین جشنواره فیلم دنیا است.» لی که از سال ۱۹۸۶ با نمایش اولین فیلمش «او آن را خواهد داشت» در کن بوده، گفت: «یکی از بهیادماندنی‌ترین خاطرات من از کن ربطی به فیلم ندارد. به دهه ۱۹۹۰ برمی‌گردد، وقتی نیویورک تیکس خوب بود. ما در فینال آن بی‌ای بودیم. من از نیس به نیویورک رفتم تا به بازی برسم و برگشتم. البته تیکس بازی را باخت.» در این مراسم چاز ایبرت، همسر راجر ایبرت، منتقد فقید سینما اولین سوال را از لی پرسید و گفت همسرش از اینکه «کار درست را انجام ده» در سال ۱۹۸۹ جایزه اصلی را برنده خیلی ناراحت شد و حتی تهدید کرد جشنواره را تحریم می‌کند. لی در پاسخ گفت راجر ایبرت در قلیش جایگاه ویژه‌ای دارد و افزود: «بسیاری از مردم نمونه رسانه‌های آمریکایی آن زمان فکر کردند آن فیلم موجب به‌راه افتادن شورش در سراسر آمریکا می‌شود.» فیلم «کار درست را انجام ده» صحنه‌ای دارد که در آن یک جوان به‌نام رادیو رحیم توسط پلیس کشته می‌شود. جشنواره فیلم کن تا ۱۷ جولای ادامه دارد.